

Застосування збалансованих комбікормів з включенням препарату І-Сак дає змогу раціонально балансувати їх раціони за вмістом біологічно активних речовин та поліпшувати їх засвоєння в організмі тварин.

Таблиця 3. - Вовнова продуктивність баранчиків, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показник	Контрольна група	Дослідна група
Настиг оригінальної вовни, кг	2,357	2,685
Вихід митої вовни, %	53,52	61,54
Настриг вовни в митому волокні, кг	1,261±0,32	1,652±0,25
+/- до контролю, кг	-	0,391
В % до контролю	-	131,0

Аналіз даних приросту живої маси баранців дослідної групи показав, що валовий приріст живої маси тварин контрольної групи за період досліду становив 4,46 кг/гол, що було на 12,8% менше порівняно із однолітками дослідної груп.

Висновки і пропозиції. Проведені дослідження дозволяють рекомендувати використовувати цей препарат біологічно активних речовин у кількості: 0,1% за масою комбікорму або 4 г на голову за добу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Боярський Л.Г., Коршух В.П. Ферментне препарати в кормлення животнох. –М: Россельхозиздат, 1995. – 178 с.
2. Конаржевський К.Є., Цимбал О.М та ін. Пробиотик для профілактики і лікування неонатальних діарей у телят. // Вісник аграрної науки. – 1998. - № 9. - С. 19-22.
3. Попова Ж.П., Никонорова А.К. Новый пробиотик для животноводства. // Зоотехнія. – 1995. - №1. - С.21-22.
4. Тараканов Б.В, Николичева Т.А. Использование целлобактерина при откорме бычков. // Зоотехнія. – 2001. - №10. - С16-18.

УДК 636.084:636.05:636,4

ВИКОРИСТАННЯ ПИВНОЇ ДРОБИНИ В РАЦІОНАХ СВИНЕЙ

Шатнюк М.С. – магістр,

Пентилюк С.І. – к. с.-г. н., доцент, Херсонський ДАУ

Постановка проблеми. Одним із основних факторів, який стримує збільшення виробництва свинини, є недостатня кількість кормів, низька їх якість та постійний дефіцит у раціонах протеїну, а наявні приміщення багатьох спеціалізованих по свинарству господарств, а також малих, середніх підприємств-свиноферм не повною мірою відповідають оптимальним вимогам утримання різних виробничих груп тварин. Щоб збільшити поголів'я треба: підвищити

генетичний потенціал продуктивності свиней; ефективне використання цього потенціалу, забезпечення оптимальних умов годівлі відповідно до фізіологічних умов організму свиней і поліпшення форм організації і стимулювання праці при різних варіантах власності в галузі; розробка сучасних технологій у племінному і товарному свинарстві, що забезпечують тваринам міцне здоров'я та прояв продуктивності.

Стан вивчення проблеми. Пріоритетності розвитку галузі свинарства надається завдяки її надзвичайно важливим біологічно-господарським особливостям: багатоплідності, швидкостиглості, економному використанню кормів, всеїдності, придатності продуктів забою до різноманітних кулінарних виробів та тривалого їх зберігання. За біологічним потенціалом свині здатні приводити до 30 поросят за опорос, забезпечувати 2 і більше опоросів на рік, щодоби набирати вагу більше як на 1000 г, досягати живої маси 100 кг за 115-120 днів при витраті на кожний кілограм приросту до 2 кг сухої речовини корму [1].

Серед чинників, що забезпечують ріст, розвиток та продуктивність сільськогосподарських тварин, вирішальне значення має повноцінна годівля. Проте у практиці ведення тваринництва часто виникає ситуація, коли в раціонах не вистачає окремих важливих для організму біологічно-активних речовин [3].

Для різних видів і виробничих груп тварин розроблені відповідні рецепти БВМД [2]. Однак, їхній склад далеко не завжди пов'язаний з конкретними кормовими умовами регіонів України. Крім того, з'являються нові БВМД. У міру з'ясування і наукового обґрунтування їхньої ролі в годівлі тварин, сполучуваності з іншими компонентами асортимент білково-вітамінно-мінеральних добавок буде розширюватися.

Завдання і методика досліджень. Мета роботи полягає у розробці доцільності і умов застосування в годівлі свиней кормової добавки пивної дробини, яка містить додатково до вітамінно-мінерального комплексу білок.

Пивну дробину отримують на пивоварних заводах. Для цього з'ячмінь замочують та пророщують протягом 6 днів. Потім пророщене зерно сушать для запобігання дезактивації ферментів, паростки та корінці видаляють. Висушений продукт, який називають солодом, розмелюють. Отриману суміш зволожують, перемішують і піднімають температуру до 60-65°C. Після завершення процесу сушло зливають, а осадок, який залишається після проціджування і є пивна дробина.

Пивна дробина має світлий або злегка шоколадний відтінок, в ній міститься нерозчинний залишок рослинного походження. Свіжа пивна дробина містить 23,0% сухої речовини, 5,8% сирого протеїну, 1,7% сирого жиру, 3,4% сирогої клітковини, 10% без азотних екстрактивних речовин і 1% золи. Енергетична цінність свіжої пивної дробини 0,24 ЕКО. Свіжу пивну дробину згодують лактуючим коровам (до 10-20 кг), свиням (5 кг), а також коням і вівцям, у якості підкормки. Висушену пивну дробину використовують при виробництві комбікормів.

Вирішення цієї мети передбачає виконання таких задач: оцінити продуктивну дію досліджуваної кормової добавки; провести оцінку відтворювальних якостей свиноматок; вивчити динаміку живої маси поросят.

Згідно зі схемою дослідів тварини контрольної групи отримували раціон прийнятий у господарстві (табл. 1).

Таблиця 1. - Схема проведення експерименту

Група	Кількість тварин	Умови годівлі
контрольна	15	Основний раціон (ОР)
дослідна	15	Заміна в ОР традиційних високо-протеїнових кормів пивною дробиною (5-6% за масою)

Науково-господарський дослід проводили за методом груп-аналогів на поголів'ї свиней великої білої породи. Для цього було відібрано свинок 3-3,5-місячного віку з урахуванням живої маси та віку. З них було сформовано дві групи тварин-аналогів, по 15 голів у кожній: контрольна і дослідна. Згідно зі схемою дослідів тварини контрольної групи отримували раціон, прийнятий у господарстві. У раціонах свинок дослідної групи традиційні корми рослинного походження (соевий шрот і соняшникову макуху) заміняли кормовою добавкою пивною дробиною у кількості 5-6% за масою корму залежно від віку тварин.

Результати досліджень. В експерименті на початок дослідів жива маса у 4-місячному віці свинок була практично однаковою і становила, за даними таблиці 2, відповідно 32,4-32,6 кг.

Згодовування дробини сприяло підвищенню інтенсивності росту свинок. Так, тварини дослідної групи за перший місяць дослідів перевищували контрольних за живою масою на 2,7%, а за середньодобовими приростами - на 7,8%.

У подальшому ця різниця між групами збільшилась і становила відповідно у 6-місячному віці на 5,6%, а за середньодобовими приростами міжгрупові розбіжності зросли до 15,0% ($P < 0,01$).

Таблиця 2. - Динаміка живої маси свинок, $\bar{X} \pm S_{\bar{x}}$

Показник	Контрольна група	Дослідна група	Дослідна у % до контрольної
Жива маса у 4 місяці, кг	32,4 ± 1,19	32,6 ± 0,97	100,6
Жива маса у 5 місяців, кг	45,2 ± 1,57	46,4 ± 0,99	102,7
Середньодобовий приріст, г	426,7 ± 22,35	460,0 ± 9,32	107,8
Жива маса у 6 місяців, кг	59,4 ± 2,00	62,7 ± 0,95	105,6
Середньодобовий приріст, г	473,3 ± 35,07	544,4 ± 10,62	115,0
Жива маса у 7 місяців, кг	74,1 ± 2,16	79,7 ± 0,97	107,7*
Середньодобовий приріст, г	488,9 ± 16,80	566,7 ± 10,29	115,9**
Середньодобовий приріст за період дослідів, г	463,0 ± 20,42	523,7 ± 6,03	113,1**

Примітка: вірогідність * - $P < 0,05$ ** - $P < 0,01$.

У 7-місячному віці різниця за показниками росту тварин дослідної та контрольної груп збереглася і становила 7,7-15,9% ($P < 0,01$).

У цілому за період дослідів приріст живої маси тварин був на 13,1% ($P < 0,01$) більшими, порівняно з контролем. Це дозволило виростити свинок з більшою живою масою у 7-місячному віці на 7,7% порівняно з контролем ($P < 0,05$).

Висновки і пропозиції. Застосування білкової добавки пивної дробини у годівлі свиней дає змогу балансувати раціони за основними поживними речовинами, що позитивно впливає на продуктивність молодняка свиней. Викори-

стання цієї добавки у годівлі свиней дозволяє забезпечити їх основними поживними речовинами.

Результати проведених досліджень дозволяють рекомендувати оптимальну дозу згодовування пивної дробини. До складу комбікормів поросят 4-6-місячного віку його доцільно включати у кількості 6%, а молодняку свиней старше 6-місяців – 5% за масою корму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Всяких А.С. Технология производства продуктов животноводства. – М:ВО и Агропромиздат, 1989. – 355 с.
2. Енальев В.И, Мельников М.Т, Шаповалов Л.Г. Выращивание ремонтных свинок на белковых кормосмесях. // Актуал. пробл. пр-ва свинины, 2001.- С.113-115.
3. Попова Т.Е. Развитие биотехнологии в СССР. - М.: Наука, 1998. – 200 с.

УДК 636.4.082

ПРОГНОЗУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СВИНИНИ – ЗАПОРУКА ПРИБУТКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Підтереба О.І. - к. б. н., с. н. с.,
Смислов С.Ю. - н. с.,
Одарюк М.М. - лаборант, Інститут свинарства і
агропромислового виробництва НААН*

Постановка проблеми. При наданні урядом преференцій виробникам сільськогосподарської продукції в останній час поживавішала діяльність по створенню (реконструюванню) промислових підприємств із виробництва свинини. Свинарство, як одна зі скороспілих галузей, дозволяє забезпечити населення якісними продуктами харчування, відродити села та стати джерелом наповнення державного бюджету. Оперативний розрахунок показників рентабельного виробництва свинини, при зміні цінових та технологічних параметрів, дозволить уникнути більшості ризиків та прибутково вести власний бізнес.

Стан вивчення проблеми. При створенні інвестиційних проектів по вирощуванню і реалізації свиней підприємці розраховують на те, що високий біологічний потенціал та скороспілість свиней дозволить не лише повернути вкладені кошти, а й отримувати значний прибуток від виробничої діяльності.

Іноді виникає ситуація, коли після значного фінансування підготовчих робіт та тривалої поточної господарської діяльності встановлюється, що було витрачено значну суму коштів і проект був завідомо приречений.

Завжди при відродженні старих та створенні нових свинарських підприємств виникає питання обсягів необхідного фінансування, об'ємів виробництва, способів реалізації одержаної продукції, окупності вкладених коштів. Колівання цін на сільськогосподарську і промислову продукцію в умовах ринку вимагає постійного контролю показників одержання прибуткової свинини.